

Veckomeddelande v 6

de geer
GYMNASIET

VECKA 6 5 FEBRUARI – 11 FEBRUARI

V6 HT17 APL

Ti 6/2 09.50-10.50 GD-timme

To 9/2 09.50-10.50 GD-timme

VECKA 7 12 FEBRUARI – 18 FEBRUARI

V7 HT17 APL

Må 12/2 16.30-18.00 Drop In
18.00-19.00 IV-val teater. Redovisning/föreställning

Ti 13/2 Heldag SA17abc, studiebesök riksdagen
18.00-19.00 IV-val teater. Redovisning/föreställning

On 14/2 18.00-19.00 Bossakonsert ES musik Sal 600

Fr 16/2 11.45-16.00 KP Eng7 ES-elever ,schemabryt för lunch från 11.35, provet börjar åter 12.35

ÖVRIGT

150-årsjubileum Läs mer om vårt 150-årsjubileum under titeln
”Huvudbyggnaden, Högre Allmänt Läroverk 150 år” i bilagan.

Huvudbyggnaden

Högre Allmänt Läroverk 150 år

[Utdrag ur Schola Norrcopensis under fyrahundra år, av lektor Carl Danielsson, 1959; texten har bearbetats av jubileumskommittén 2018]

Hur det hela började

År 1849 fick Norrköpings "Lägre Lärdoms- och Apologistskola" sitt namn ändrat till "Förenade Lärdoms- och Apologistskolan". Fr o m tredje klassen fanns tvenne möjligheter till val: klassisk (humanistisk) linje eller reallinje.***) Fr o m ht 1857 var läroverket organiserat som femklassigt "Lägre Elementarläroverk".

Att skolförhållandena i staden vid denna tid inte motsvarade behovet av högre undervisning framgår mycket tydligt av att en ny skola börjat sin verksamhet 1852, den s k Nya Elementarskolan, till en början med stor framgång. Nya undervisningsmetoder användes och ordningsreglerna blev mindre rigorösa. Framförallt bättre situerades barn sattes i denna skola, och lärjungarna kunde dessutom fortsätta sina studier på universitetet i motsats till tidigare. Desto mera påträngande måste kravet för stadens myndigheter ha varit, att försöka få ett statligt läroverk med samma möjligheter upprättat.

Vid riksdagen 1856/7 väckte därför skolans inspektör, kyrkoherden i S:t Olai C H Rundgren, en motion om utvidgning till fullständigt högre allmänt elementarläroverk. Norrköping fick från höstterminen 1858 "på reallinjen fullständigt elementarläroverk". Det dröjde dock inte mer än fyra år innan läroverket också hade en latinlinje – läroverket blev "fullständigt på båda linjerna". Dessa omdaningar ställde ständigt ökade krav på nya undervisningslokaler. De framtvingades inte bara av elevantalets tillväxt – 1852 hade det varit 166, och efter en tillfällig mindre nedgång hade elevantalet 1868 ökat till 334. En ny läroverksbyggnad var av nöden.

Redan i mars 1858 hade en diskussion påbörjats om en ny skolbyggnad i staden. Meningen var från början, att den nya byggnaden skulle uppföras i närheten av den gamla, men vid tomtens motsatta sida, vid Knäppingsborgsgatan. Men stadsingenjören ansåg, att grunden här var av den art, att synnerligen dyrbara förstärkningsanordningar skulle bli nödvändiga. Men läroverket skulle ej förlora på att en ny plats föreslogs i utlåtandet från den 3 januari 1862. Preliminära ritningar jämte kostnadsförslag var uppgjorda av stadsarkitekten C. Th. Malm (Carl Theodor Malm). De vann kollegiets och de äldstes godkännande, passerade domkapitlet utan anmärkning och erhöll till slut Kungl Maj:ts bifall den 13 febr 1863. Arbetet, kostnadsberäknat till 240 000 rdlr rmt (riksdaler riksmünt), vilket belopp också anvisats av kommunen, kunde ta sin början. Att kostnaderna kom att understiga de beräknade möjliggjorde vissa förbättringar i förhållande till den ursprungliga planen.

I sin invigningshistorik talar rektor Aspling om *”det nya hus, som från sin luftiga höjd så majestätiskt inbjuder till delaktighet i bildningens skatter”*. På en tid, då ännu blott få byggnader reste sig i läroverkets nära grannskap, erhöi man säkerligen ett långt starkare intryck än nu av att det verkligen var byggt på en höjd. Staden hade redan år 1862 inköpt en del fastigheter för det blivande läroverksområdet, tillhörande kvadraterna – för att använda de beteckningar, som på den tiden brukades - Höjden i Dalskvarteret och Klockan i Bergskvarteret, vartill lagts vissa andra markområden.*) Till Västra S:t Persgatan ledde den gata, som under denna tid benämndes Återvändsgränden (nu Dalsgatan), och på andra sidan om läroverkshuset skulle anläggas en boulevard, senare som bekant kallad Västra Promenaden. Byggnaden fick huvudfasaden mot norr. Den uppfördes i två våningar, men markytans lutning gav möjlighet till en souterrainvåning under dess östra och norra del. Mellan byggnadens flyglar på södra sidan fanns trapphuset. Utom vestibul, korridorer och trappuppgång innehöll huset från början följande rum.

I nedre våningen fanns tretton lärosalar av olika storlek och tvenne mindre rum, i den övre våningen fem större och mindre lärosalar, tvenne mindre rum och skolans högtidssal (aulan). Därutöver fanns fem större salar, vilka enligt förslag från stadens beslutande myndigheter, för vilket Kungl Maj:ts godkännande erhöi, skulle avses för ett stadsmuseum och i vilka vissa samlingar skulle placeras. Om man därtill lägger, att byggnaden försågs med sockel av huggen granit och att klassrummen uppvärmdes genom kakelugnar, torde det väsentligaste vara sagt. Den tycktes uppfylla alla de krav, som vid tiden för dess tillkomst rimligtvis ansågs kunna ställas på en skolbyggnad, och Ridderstad kunde i sitt 1877 utgivna *”Lexikon över Östergötland”* karakterisera den som *”stadens praktfullaste byggnad”*.

Den 1 sept 1868 följde den högtidliga invigningen. Salut gavs kl 6 på morgonen. Några timmar senare skedde samling i det gamla skolhuset, varifrån procession avgick till det nya kl 11 fm. Biskop E G Bring höll därefter högtidstalet i den nya aulan.

*) Fr. Hertzman: Beskrifning öfver Norrköpings stad. Norrköping 1866, I, s 110 f

**) Skolan var 5-klassig, men de två högsta klasserna voro tvååriga. Årskursernas antal blev alltså sju.